Commissie Ruimtelijke Kwaliteit

Bezoekadres
Weesperplein 8
Amsterdam

Postbus 1409
1000 BK Amsterdam
Tel 020 2551700
www.crk.amsterdam.nl

Dagelijks Bestuur Stadsdeel Oost
t.a.v. de heer G. Hendrix
Postbus 94801
1090 GV Amsterdam

Datum	2 mei 2018
Kenmerk	SAM2018-06
Behandeld door	Elles van den Hoek, Commissiesecretaris Subcommissie Aanwijzing Monumenten e.van.den.hoek@amsterdam.nl, 06 8363 3500
Onderwerp	Adviesaanvraag aanwijzing gemeentelijk monument buurthuis Transvaal, Danie Theronstraat 2

Geachte leden van het Dagelijks Bestuur,

In de bijlage treft u het advies van de Commisse Ruimtelijke Kwaliteit over buurthuis Transvaal aan de Danie Theronstraat 2 ten behoeve van de aanwijzing als gemeentelijk monument.

Met vriendelijke groet,

Elles van den Hoek
Commissiesecretaris Subcommissie Aanwijzing Monumenten

Commissie
Ruimtelijke Kwaliteit

Bezoekadres
Weesperplein 8
Amsterdam

Postbus 1409
1000 BK Amsterdam
Tel 020 2551700
www.crk.amsterdam.nl

Subcommissie Aanwijzing Monumenten

Onderwerp	Adviesaanvraag aanwijzing Danie Theronstraat 2
Datum	26 maart 2018
Commissie	Jeroen Westerman (voorzitter), Annuska Pronkhorst (architectuurhistoricus), Ronald Stenvert (architectuurhistoricus), Ronald Glaudemans (bouwhistoricus)
Secretaris	Elles van den Hoek, Marlies van der Meijden
Adviseur	Jeroen Schilt (Monumenten en Archeologie)

Geachte leden van het Dagelijks Bestuur van stadsdeel Oost,

U heeft subcommissie Aanwijzing Monumenten van de CRK verzocht advies uit te brengen over de aanwijzing van buurtcentrum Transvaal aan de Danie Theronstraat 2 , als gemeentelijk monument.

De commissie hanteert bij de advisering de in de erfgoedverordening vastgestelde selectiecriteria voor monumenten. Zij beoordeelt of een pand, object of complex voor Amsterdam van belang is vanwege de stedenbouwkundige, architectonische en/of cultuurhistorische waarde. Daarnaast wordt beoordeeld in hoeverre het object nog gaaf en/of zeldzaam is voor een bepaalde periode of voor een bepaald (gebouw)type.

De commissie adviseert u het pand aan de Danie Theronstraat 2, te beschermen als gemeentelijk monument vanwege de architectonische, cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarden. Het concept en de vormgeving van het buurtcentrum, een vroeg ontwerp van architect Pi de Bruin, geven uiting aan het architectuurdebat uit de jaren '70. Dit komt zowel in het exterieur als in het interieur tot uitdrukking. In cultuurhistorisch opzicht vertegenwoordigt het gebouw een karakteristiek voorbeeld van een sociaal-cultureel centrum/buurthuis uit de stadsvernieuwingsperiode. De stedenbouwkundige waarde is af te lezen aan de fraaie wijze waarop het pand een optisch tegenwicht vormt ten opzichte van de bebouwing aan het andere eind van de Danie Theronstraat.

Het grotendeels gaaf bewaard gebleven gebouw is ontworpen door Pi de Bruijn en Ruud Snikkenburg in de periode 1969-1970. In typologie en maatvoeting sluit het gebouw aan op de

omringende bebouwing terwijl het in stilistische zin bewust eigentijds vorm gegeven is. Het gebouw is een vooraankondiging van het nieuwe elan in de Nederlandse architectuur na het structuralisme. Zowel in concept als in vormgeving geeft het buurthuis uiting aan het architectuurdebat van dat moment.
Het gebouw is niet alleen aan de buitenzijde, maar ook aan de binnenzijde van architectuurhistorische waarde.
Het behouden gebleven concept van het interieur wordt weerspiegeld in de systeemwanden en –plafonds, de toepassing van 'buitenmaterialen', de kleurstelling van blauw, geel en rood en in het bijzonder in de gaafheid van de nog oorspronkelijke gymzaal. Buurthuis Transvaal is, voor zover bekend, het vroegste werk van de gerenommeerde architect Pi de Bruijn. In 1978 werd het gebouw onderscheiden met Merkelbachprijs.

Pi de Bruijn en Ruud Snikkenburg, destijds werkzaam bij de Dienst Volkshuisvesting, ontwierpen het buurthuis in opdracht van de gemeente Amsterdam met als doel het bevorderen van de sociale verbinding in de buurt. Het buurthuis herbergt verschillende voorzieningen, moest een plek zijn voor ontmoeting en dienen als uitvalsbasis voor sociaal werkers.

Met twee gebouwdelen aan weerzijden van de Danie Theronstraat en een straat overbruggend middendeel, kreeg het ontwerp een poortvormig uiterlijk op de locatie waar voorheen een poortvorming woongebouw uit 1926 stond.
Rondom de onderdoorgang is zoveel mogelijk glas toegepast waarmee het publieke karakter van het gebouw werd versterkt. Met de materiaalkeuze voor het interieur is gerefereerd aan materialen die ook aan de buitenzijde van het gebouw zijn gebruikt (beton, duroxblokken, glaspuien en glasblokken, in primaire kleuren geschilderd aluminium).

Op 9 december 1975 werd het gebouw officieel geopend. Alhoewel in de loop van de tijd een en ander is aangepast in verband met interne verschuivingen van subfuncties, zijn het concept van het gebouw en de hoofdfunctie grotendeels behouden gebleven.

Met vriendelijke groet,

Drs. P.T.E.E. Rosenberg
Secretaris Commissie Ruimtelijke Kwaliteit

cc. Monumenten & Archeologie